

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตร เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา(research and development : R&D) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (development) : การพัฒนาหลักสูตร
 - ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (research) : การทดลองใช้หลักสูตร
 - ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร
- การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษารัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับข้าวไทยและนโยบายการอนุรักษ์ข้าวไทยจากหน่วยงานต่าง ๆ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร สสำรวจความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด สุพรรณบุรี และศึกษาขอบข่ายเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตร เรื่องข้าวไทย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 140 คน จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรีเขต 3 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยข้าว จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอสสามชุก จำนวน 1 คน ผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรอำเภอสสามชุก จำกัด จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 3 คน และ ผู้รู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องข้าวไทย จำนวน 1 คน รวม 155 คน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนา

หลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีการดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

2. วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช 2551

3. ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยชาวจังหวัดสุพรรณบุรี เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอสามชุก ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรอำเภอสามชุก จำกัด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครอง และผู้รู้ในท้องถิ่น และศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต

4. คัดเลือกโรงเรียนที่จะทำการศึกษา คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2,479 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 1 โรงเรียน คือโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัตเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยนักเรียน 35 คน

5. ดำเนินการติดต่อส่วนราชการต่างๆ อย่างเป็นทางการ โดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. ศึกษาขอขยายเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตรเรื่องชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยชาวไทยจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรอำเภอสามชุกจังหวัดสุพรรณบุรี ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดสุพรรณบุรีและผู้รู้ในท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยตนเองโดยการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 1 คน ศึกษาานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 2 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน คณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยข่าวไทย จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอสามชุก จำนวน 1 คน ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรอำเภอสามชุก จำกัด จำนวน 1 คน ผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 3 คน และสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข่าวไทย จากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น 155 คน โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ศึกษาในเทศกเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยข่าวไทย จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรอำเภอสามชุก จำกัด ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนและผู้รู้ในท้องถิ่น เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง “ข่าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี” ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 15 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข่าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาสาระ และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ด้านปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือการจัดการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข่าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่

เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ส่วนที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และส่วนที่เป็นข้อคำถามและคำตอบจากนั้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม และเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยใช้ค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : index of item objective congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นำแบบประเมินความสอดคล้องของส่วนประกอบแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผลเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนในแต่ละท่าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่าง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์ มีความสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

- 1 เมื่อไม่แน่ใจว่าส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์ มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$

แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N

แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.00

5. นำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ข้อ 6 โดยเพิ่มคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์จากนั้นพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

6. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (try out) กับรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตเมืองสามชุก จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนสัมภาษณ์

1. ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม ท่านผู้รู้เกี่ยวกับชาวไทย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัย กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้รับสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้รับสัมภาษณ์ล่วงหน้า

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่นัดหมายและแนะนำตัวเอง และขออนุญาตผู้สัมภาษณ์ที่จะทำการบันทึกเทป และบันทึกภาพ แจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด

2.2 จัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากการแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้น 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage) จากนั้นนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในตอนต้น 2 และวิเคราะห์อุปสรรคปัญหา และแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในตอนต้น 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบสอบถาม สำหรับนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต เกี่ยวกับความต้องการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชาวไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 13 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาในการอาศัยในอำเภอสามชุก และอาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสพการณ์เกี่ยวกับชาวไทย จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตร เรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการจำนวน 7 ข้อประกอบด้วย ความสำคัญ ความจำเป็น ความต้องการให้มีการจัดการศึกษาเรื่อง ชาวไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความต้องการให้มีบุคคลภายนอกมาถ่ายทอดความรู้ ลักษณะแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อและ

แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับ ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (opened form)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 1 ข้อ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้กำหนด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (IOC : index of item objective congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6. นำแบบสอบถามไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 140 คน

ขั้นตอนการสอบถาม

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแนะนำตัวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 140 คน โดยสร้างบรรยากาศแบบเป็นกันเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งอธิบายขั้นตอน วิธีการ เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน

3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละ 1 ฉบับ และอธิบายขั้นตอน วิธีการ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 40 นาที เสร็จแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักเรียน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการศึกษาหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ของนักเรียน

โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ความต้องการในตอนที่ 2 และวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความโดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

3. การสนทนากลุ่ม (focus group) โดยการสนทนาในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการและขอบข่ายเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้ จากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาร่วมกันวิเคราะห์ ซึ่งบุคคลที่ร่วมกลุ่มสนทนา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 2 คน ตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 3 คน และผู้รู้เรื่องข้าวไทยในท้องถิ่น จำนวน 1 คน โดยจัดการสนทนาร่วมกัน จำนวน 8 คน กำหนดเวลาในการสนทนากลุ่ม 2 ชั่วโมง และกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเป็น 3 ตอน จำนวน 12 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความสำคัญ ความต้องการและความจำเป็น ขอบข่ายเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนที่จะต้องเรียนในการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 6 ข้อประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการนำวิทยากรภายนอกมาร่วมสอนในโรงเรียน ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิทยากรภายนอก เนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่อง ข้าวไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในด้านเทคนิควิธีสอน สถานที่ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และลักษณะการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับข้าวไทย

ตอนที่ 3 ประเด็นที่ใช้สนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 1 ข้อ

การสร้างแบบสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์บุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. นำข้อมูลที่ได้มาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างประเด็นสนทนากลุ่ม ตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำประเด็นสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่องชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำประเด็นสนทนากลุ่ม เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านกาารวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของประเด็นสนทนากลุ่ม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสนทนากลุ่มกับ ลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (IOC : index of item objective congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ส่วนประกอบของแบบสอบถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมให้มีความสอดคล้องกัน

5. นำประเด็นสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะคือ จากนั้นนำประเด็นการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (focus group)

1. กำหนดประเด็นสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับสภาพความต้องการและขอบข่ายเนื้อหาสาระด้านต้องการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. กำหนดผู้ร่วมสนทนาที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้มีจำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 2 คน ตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 3 คน และผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 1 คน

3. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา (moderator) กำหนดประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพความต้องการ ความสำคัญและความจำเป็น ขอบข่ายเนื้อหา การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่องชาวไทยหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (discussant) จำนวน 8 คน มีผู้ช่วยในการจัดการสนทนากลุ่มเป็นนักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน มีหน้าที่ในการจดบันทึกการสนทนากลุ่ม (note taker) จำนวน 1 คน มีหน้าที่ในการถ่ายรูปและอำนวยความสะดวก (assistant) ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 คน

4. ผู้วิจัยเริ่มการสนทนากลุ่มโดยการแนะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและคณะของ

ผู้วิจัย จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม และกล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

5. เริ่มการสนทนาคาถามประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นแล้วผู้วิจัยสรุปแต่ละประเด็นของข้อคำถามอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

6. จัดเตรียมข้อมูลที่ได้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group)

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ด้านความต้องการ ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 ตอนโดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage) และวิเคราะห์สภาพความต้องการ ขอบข่ายเนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในตอนที่ 2 และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร นโยบาย และความรู้เรื่อง ข้าวไทย	ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร นโยบายและความรู้เรื่อง ข้าวไทย	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) - แผนการศึกษาแห่งชาติ	วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตาราง 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
		- พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545	
2. เพื่อศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาหลักสูตร	ศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตร	เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาหลักสูตร	วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
3. เพื่อวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี	วิเคราะห์หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐานกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด สุพรรณบุรี	หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด สุพรรณบุรี	วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
4. เพื่อศึกษาความ ต้องการการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี	สัมภาษณ์	- ผู้อำนวยการเขต พื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 - ศึกษาในเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 - เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัย	แบบสัมภาษณ์/ วิเคราะห์คำร้อยละ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตาราง 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
		ชาวจังหวัด สุพรรณบุรี - ผู้จัดการสหกรณ์ การเกษตรอำเภอ สามชุก - ผู้บริหารโรงเรียน อนุบาลสมเด็จพระ วันรัต - ครูผู้สอนสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนอนุบาล สมเด็จพระวันรัต - คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้น พื้นฐานโรงเรียน อนุบาลสมเด็จพระ วันรัต - ตัวแทนผู้ปกครอง นักเรียน - ผู้รู้ในท้องถิ่น	
	สอบถาม	นักเรียนโรงเรียน อนุบาลสมเด็จพระ วันรัต จำนวน 140 คน	แบบสอบถาม/ วิเคราะห์คำร้อยละ / วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
5. เพื่อศึกษาขอบข่าย เนื้อหาและการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรเรื่อง	สนทนากลุ่ม	- ผู้บริหารโรงเรียน อนุบาลสมเด็จพระ วันรัต 1 คน - ครูผู้สอนจำนวน	- แบบบันทึก การสนทนากลุ่ม - วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตาราง 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
ชาวไทยสำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี		1 คน - คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระ วันรัต จำนวน 2 คน - ตัวแทนผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระ วันรัต จำนวน 3 คน - ผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 1 คน	

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (development) : การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ในโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต สหวิทยาเขตเมืองสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการการพัฒนาหลักสูตร

โดยการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง 3) การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการอนุรักษ์ชาวไทย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การสัมมนา การสอบถาม และการสนทนากลุ่ม มาร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์อีกครั้ง พร้อมทั้งชี้แจงจุดประสงค์ในการดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางในการร่างโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วิสัยทัศน์ 3) จุดหมาย 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 7) โครงสร้าง 8) คำอธิบายรายวิชา 9) ขอบข่ายเนื้อหา 10) เวลาเรียน 11) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12) สื่อ

และแหล่งการเรียนรู้ 13) การวัดและประเมินผล 14) แผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการร่างหลักสูตรท้องถิ่นโดยการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้รู้ในท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการ นำข้อมูลที่ศึกษามาพิจารณากำหนดหลักการของหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรให้ควมรู้กลุ่มเป้าหมายใด มีลักษณะและจุดเน้นที่ใด ตลอดจนมีวิธีการใช้อย่างไร

1.2 วิสัยทัศน์ เป็นการบอกถึงหลักการเรียนรู้ของการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.3 จุดหมาย เป็นการกำหนดสิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียน และศึกษาความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ทราบว่ามีจุดมุ่งหมายใด

1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนด

1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.6 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ และมีความชัดเจนในการ วัดและประเมินผล อันจะทำให้หลักสูตรมีคุณภาพ ในการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

1.7 โครงสร้าง ศึกษาและวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคำอธิบายที่กำหนดไว้แล้วกำหนดเป็นโครงสร้าง

1.8 คำอธิบายรายวิชา เป็นการระบุข้อความที่เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ จัดเป็นเรื่องของกิจกรรม และข้อความอีกส่วนหนึ่งเป็นการระบุความรู้ และประสบการณ์ที่ต้องจัดให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวข้อหรือเรื่องกว้างๆ ส่วนข้อความสุดท้ายระบุถึงจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่ต้องการ โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะทั้งด้านความรู้ ทักษะ ค่านิยม และการจัดการ

1.9 ขอบข่ายเนื้อหาสาระ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ แล้วกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่นที่ควรจัดให้สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในด้านทฤษฎี ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้าวไทย ประวัติความเป็นมา ชนิดของข้าวไทย ความสำคัญ และในด้านภาคปฏิบัติ ประกอบด้วยการจัดทำผลงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ข้าวไทย

1.10 เวลาเรียน ศึกษาหลักสูตรแม่บท และ พิจารณาจากโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร

1.11 กิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาจาก คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ สาระ การเรียนรู้เวลาเรียนเพื่อกำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้

1.12 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เวลาเรียน เพื่อกำหนดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

1.13 การวัดและประเมินผล โดยการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และความคิดเห็น

1.14 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพัฒนาโครงร่างหลักสูตรเสร็จแล้ว นำหลักสูตรมาใช้ประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ 1) กำหนดเนื้อหาสาระ และเวลาเรียน ตามโครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น 2) นำเนื้อหาสาระในข้อ 1 มาเขียนเป็นสาระสำคัญเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนได้เรียน 3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และ จุดประสงค์การเรียนรู้ ในแนวทางการสอนของหลักสูตร ท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น 4) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแนวการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น 5) กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้และการประเมินผลตามแนวการสอนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เมื่อร่างโครงร่างหลักสูตรและแผนการสอนเสร็จแล้วจัดดำเนินการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสมและ ความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร โดยพิจารณาจากรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 สิ่งที่ต้องตรวจสอบ ได้แก่ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ ส่วนประกอบของหลักสูตรตั้งแต่ หลักการ วิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาสาระ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ ว่ามีความเหมาะสมกับความต้องการ สภาพปัญหาและ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือไม่

2.2 ผู้ตรวจคุณภาพหลักสูตรฉบับร่าง นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจความเหมาะสม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตร ฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ทำหน้าที่ตรวจสอบความสอดคล้องของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ทำหน้าที่ตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา และ ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ แบบการประเมินความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบประเมินโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คือผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล เอกสารหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องและข้อเสนอแนะก่อนนำหลักสูตรเรื่องชาวไทยไปใช้ โดยการประเมินหาค่า IOC ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.80-1.00 จึงถือว่ามีความสอดคล้อง และเหมาะสมในการที่จะนำหลักสูตรฉบับร่างไปใช้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งหลักสูตรฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง กำหนดระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ เก็บรวบรวมการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำโดย วิเคราะห์ข้อมูลด้านส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง โดยใช้ค่า IOC จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอ โดยการเขียนพรรณนาความ แล้วนำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง	พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ให้	อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ	แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง/ ดัชนีความ

ตาราง 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
เรื่องข่าวไทยสำหรับ นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี	ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - หลักการ - วิสัยทัศน์ - จุดหมาย - สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน - คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ - มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด - โครงสร้าง - คำอธิบายรายวิชา - ขอบข่ายเนื้อหา - เวลาเรียน - กิจกรรมการ เรียนรู้ - สื่อและแหล่งการ เรียนรู้ - การวัดและ ประเมินผล - แผนการจัดการ เรียนรู้ 	ผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตร ด้าน เนื้อหา ด้านการวัด และประเมินผล 5 คน	สอดคล้องวิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis) หลักสูตรฉบับร่าง/ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
2. เพื่อประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง เรื่องข่าวไทยสำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี			การวัดและ ประเมินผล และ แผนการจัดการ เรียนรู้

ตาราง 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อปรับปรุง หลักสูตรฉบับร่างเรื่อง ชาวไทย สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี	นำหลักสูตรที่ พัฒนาขึ้นปรับปรุง แก้ไขก่อนนำไปใช้		

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (research) การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต สังกัด สหวิทยาเขตเมืองสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 คน ทั้งนี้ เพื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทดลองใช้หลักสูตรดังกล่าว ซึ่งใช้แบบแผนในการทดลองแบบ one group pretest posttest design ดังตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย one group pretest post-test design

การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนการใช้ หลักสูตรเรื่องชาวไทย	ทดลอง	การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังการใช้ หลักสูตรเรื่องชาวไทย
O ₁	X	O ₂

O₁ หมายถึง การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับ ชาวไทย ก่อนการใช้
หลักสูตร

X หมายถึง การทดลองใช้หลักสูตร

O₂ หมายถึง การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชาวไทยหลังการใช้หลักสูตร
วิธีดำเนินการ

ในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. กำหนดแนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองสอน โดยผู้วิจัยและผู้รู้ในท้องถิ่น ดำเนินการสอนกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัตจำนวน 35 คน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

3. ทดลองใช้หลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชาวไทย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัตจำนวน 35 คน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชาวไทย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

3.3 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชาวไทย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 35 คน โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากเรียนจบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวเขียนโดยผู้วิจัยร่วมกับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ผู้รู้เรื่องชาวไทยในท้องถิ่นและจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต

2. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่องชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

3. เอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วย ใบความรู้ ใบกิจกรรม

จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 35 คน	- หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น - แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี - เอกสารประกอบหลักสูตรเช่น แผนการจัดการเรียนรู้ใบความรู้ ใบกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตร ประเมินเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วนำผลการประเมินมา ปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ ที่มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริงต่อไป

วิธีดำเนินการ

ในการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการประเมิน ทั้งก่อนใช้หลักสูตร ระหว่างใช้หลักสูตร และหลังใช้หลักสูตรดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร ได้แก่ การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้าวไทยก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. การประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณนาความ

3. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร โดยการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชาวไทยหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกี่ยวกับชาวไทยโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบจำนวน 2 ฉบับ ที่เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนานกันแล้วนำผลการทดสอบมาหาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน

3.2 เพื่อประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และผลงานของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานต่าง ๆ เกี่ยวกับชาวไทย ของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินผลงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 เพื่อศึกษาเจตคติต่อชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อชาวไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรเรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และแบบวัดเจตคติ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชาวไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีจุดประสงค์และเนื้อหาสาระคงเดิม แต่สลับข้อและตัวเลือก ในลักษณะแบบทดสอบที่มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ได้แก่ การวางแผน การเตรียมอุปกรณ์ การปฏิบัติงาน การสรุปผลงาน

แบบวัดเจตคติต่อชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบเขียนพรรณนาความในหัวข้อที่กำหนดให้ จำนวน 3 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และแบบวัดเจตคติต่อชาวไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารการวัดและประเมินผลต่าง ๆ

2. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำนวน 2 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ สำหรับใช้สอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบมี 4 ตัวเลือก
3. สร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการตรวจสอบให้คะแนน โดยกำหนดแนวทางการตอบคำถามของแต่ละข้อ โดยให้ 1 คะแนนเมื่อตอบถูก และให้ 0 เมื่อตอบผิด
4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แล้วนำข้อแนะนำต่าง ๆ ที่ได้รับมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาและด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 -1.00
6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 100 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ พบว่าการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความยากระหว่าง 0.32 – 0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.30 - 0.73 แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.820 โดยใช้สูตรดังนี้

6.1 หาค่าความยากง่าย (difficulty) โดยใช้สูตร

$$p = \frac{R}{N}$$

- p แทน ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
 R แทน จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
 N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

6.2 หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยใช้สูตรดังนี้

$$r = \frac{R_u - R_o}{N}$$

- r แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
 R_u แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
 R_o แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 129-130)

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน และทำการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังเรียน หลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

6.3 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของข้อทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson (KR-20) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น (ความคงตัวภายในของแบบทดสอบ)
n	แทน	จำนวนข้อ
p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ = $1-p$
q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(พิชิต ฤทธิจรูญ, 2549, หน้า 247)

7. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่หาความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้ทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้หลักสูตร กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4/3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน

8. นำแบบทดสอบที่ได้จากการประเมินก่อนและหลังใช้หลักสูตร มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร โดย คำนวณจากสูตร t-test แบบ dependent

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t	แทน	การตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียน
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนนักเรียน

(พิชิต ฤทธิจรูญ, 2549, หน้า 307)

การสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติกิจกรรม

1. ศึกษาวิธีสร้างและเกณฑ์ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้าง และขอขยายเนื้อหา ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ซึ่งแบบประเมินทักษะการปฏิบัติกิจกรรมมีลักษณะเชิงคุณภาพโดยมีหัวข้อกำหนดไว้ให้ผู้สังเกตให้คะแนนเป็นระดับคุณภาพ และพิจารณาคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00	ขึ้นไป	เท่ากับ	ระดับ 4	หมายถึง	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.00		เท่ากับ	ระดับ 3	หมายถึง	ดี
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 2.50		เท่ากับ	ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00		เท่ากับ	ระดับ 1	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข
3. ดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้สำหรับประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.00

การสร้างแบบวัดเจตคติ

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบวัดเจตคติจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบวัดเจตคติ โดยมีลักษณะเป็นแบบการเขียนพรรณนาความ จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย ความคิดเห็นต่อข้าวไทย ความคิดเห็นต่อครูผู้สอนและความคิดเห็นต่อเนื้อหา และการจัดการเรียนการรู้ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ สร้างเครื่องมือวัดเจตคติเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5 4 3 2 1 ซึ่งพิจารณาโดยรวมในการแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึก ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51- 5.00	เท่ากับ	ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51- 4.50	เท่ากับ	ระดับ 4	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51- 3.50	เท่ากับ	ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51- 2.50	เท่ากับ	ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00- 1.50	เท่ากับ	ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด
3. นำแบบวัดเจตคติที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ

1.00 แสดงว่าข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมมีความสอดคล้องกัน นำแบบวัดเจตคติมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะในส่วนที่ให้เพิ่มเติมข้อคำถามเพื่อความสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดเจตคติต่อข้าวไทย เจตคติต่อครูผู้สอน เจตคติต่อเนื้อหาและเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คนที่เคยเรียนเรื่องข้าวไทยมาแล้ว จากนั้นนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อคัดเลือกไว้ 20 ข้อ การวิจัยครั้งนี้ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อข้าวไทยอยู่ระหว่าง 3.25 – 9.00 และนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.842

สูตรหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดเจตคติโดยวิธีวิเคราะห์รายข้อ (item analysis) โดยใช้สถิติทดสอบ (t – test)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{N_H} + \frac{S^2_L}{N_L}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคนในกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคนในกลุ่มต่ำ
	S^2_H	แทน	คะแนนความแปรปรวนของคนในกลุ่มสูง
	S^2_L	แทน	ความแปรปรวนของคนในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

สูตร หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{k}{k - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	จำนวนความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

(พิชิต ฤทธิจรูญ, 2549, หน้า 248-250)

6. นำแบบวัดเจตคติไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดหลักสูตรแล้ว เพื่อทราบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อชาวไทย การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการตอบแบบวัดเจตคติมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) สูตรหาค่าเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติต่อชาวไทย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลหรือขนาดตัวอย่าง

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลหรือขนาดตัวอย่าง

(พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2549, หน้า 276)

จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังตาราง 5

ตาราง 5 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	- ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - สังเกตพฤติกรรม - การเรียนรู้	นักเรียนชั้น ประถมปีที่4/3 โรงเรียนอนุบาล สมเด็จพระวันรัต จำนวน 35 คน	- แบบทดสอบ - แบบสังเกต - แบบประเมินทักษะ การ ปฏิบัติงาน - วิเคราะห์เนื้อหา

ตาราง 5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
จังหวัดสุพรรณบุรี 1.1 เพื่อประเมินผล ก่อนการใช้หลักสูตร 1.2 เพื่อประเมินผล ระหว่างการใช้ หลักสูตร 1.3 เพื่อประเมินผล หลังการใช้หลักสูตร	- ประเมิน พฤติกรรม ปฏิบัติงาน		(content analysis)
2. เพื่อทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเกี่ยวกับข่าว ไทย	- ทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ก่อนและหลังใช้ หลักสูตร - ประเมินผลงาน นักเรียน	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่4/3 โรงเรียนอนุบาล สมเด็จพระวันรัต จำนวน 35 คน	- แบบทดสอบ - การหาค่าร้อยละ - การหาค่ากลาง - การหาค่า ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบที่แบบ Dependent
3. เพื่อศึกษาเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อ ข่าวไทย	สอบถามเจตคติที่มี ต่อข่าวไทย	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอนุบาล สมเด็จพระวันรัต	- แบบวัดเจตคติ ที่มีต่อข่าวไทย - วิเคราะห์เนื้อหาด้วย \bar{X} ,S.D
4. เพื่อปรับปรุงแก้ไข หลักสูตร	นำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไข		